

ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

У Београду, март 2015. године

На основу члана 14. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду („Службени гласник РС“, број 101/05), чл. 16- 26. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС“, број 25/15), члана 3. став 2. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“, бр. 79/05, 81/05-исправка, 83/05-исправка, 64/07, 67/07-исправка, 116/08, 104/09 и 99/14), члана 6. став 2. Закона о Високом савету судства („Службени гласник РС“, бр. 116/08, 101/10 и 88/11), члана 7. Пословника о раду Високог савета судства („Службени гласник РС“, број 29/13), члана 3. Одлуке о организацији и раду Административне канцеларије Високог савета судства („Службени гласник РС“, бр. 31/13 и 137/14) председник Високог савета судства доноси

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

І ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником се у Високом савету судства (у даљем тексту: Савет) ближе уређују организовање послова безбедности и здравља на раду; права, обавезе и одговорности у области безбедности и здравља на раду; безбедност и здравље на раду жена, омладине и запослених са смањеном радном способношћу; спречавање зlostављања на раду; радна места са повећаним ризиком; поступак превентивних и периодичних испитивања средстава и опреме за рад; заштита од пожара; повреде на раду и пружање прве помоћи, сарадња са другим установама и вођење евиденција из области безбедности и здравља на раду.

Члан 2.

Поједини изрази који се користе у овом правилнику имају следеће значење:

1. запослени је домаће или страно физичко лице које је у радном односу у Савету или по било ком основу обавља рад или се оспособљава за рад у Савету;

2. безбедност и здравље на раду јесте обезбеђивање таквих услова на раду којима се, у највећој могућој мери, смањују повреде на раду, професионална оболења и оболења у вези са радом и који претежно стварају претпоставку за пуно физичко, психичко и социјално благостање запослених;

3. радно место је простор намењен за обављање послова у Савету у којем запослени борави или има приступ у току рада;

4. радна околина је простор у којем се обавља рад и који укључује радна места, радне услове, радне поступке и односе у процесу рада;

5. средство за рад јесте:

(1) објекат који се користи као радни и помоћни простор, са свим припадајућим инсталацијама (инсталације флуида, грејање, електричне инсталације и др.),

(2) опрема за рад (уређај, инсталација, алат и сл.) која се користи у процесу рада,

(3) конструкција и објекат за колективну безбедност и здравље на раду (заштита на пролазима и прилазима, општа вентилација и климатизација и сл.),

(4) друго средство које се користи у процесу рада или је на било који начин повезано са процесом рада;

6. средства за личну заштиту на раду су помоћне направе и уређаји који служе за спречавање повреда на раду, професионалних оболења, болести у вези са радом и других штетних последица по здравље запосленог;

7. опасност је околност или стање које може угрозити здравље или изазвати повреду запосленог;

8. опасна појава јесте догађај којим су угрожени или би могли да буду угрожени живот и здравље запосленог или постоји опасност од повређивања запосленог;

9. ризик је вероватноћа настанка повреде, оболења или оштећења здравља запосленог услед опасности;

10. процена ризика је систематско евидентирање и процењивање свих фактора у процесу рада који могу узроковати настанак повреда на раду, оболења или оштећења здравља и утврђивање могућности, односно начина спречавања, отклањања или смањења ризика;

11. радно место са повећаним ризиком јесте радно место утврђено актом о процени ризика на коме, и поред потпуно или делимично примењених мера у складу са законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог;

12. повреда на раду јесте повреда дефинисана прописима о пензијском, инвалидском и здравственом осигурању.

Члан 3.

Запослени у Савету остварују безбедност и здравље на раду у складу са законом, прописаним мерама и нормативима, овим правилником и другим општим актима која се на основу овог правила донесу.

Члан 4.

У Савету се рад организује тако да запослени своје радне обавезе могу извршавати без опасности за живот и здравље.

Члан 5.

Безбедни и здрави услови рада остварују се применом савремених организационих, техничких, здравствених, социјалних и других мера и средстава, којима се обезбеђује:

1. да се радна средина пројектује, изради и одржава тако да се, према природи посла, рад обавља уз примену мера безбедности и здравља на раду;

2. да се радни услови прилагоде физичким и психичким способностима запослених, а организација и технологија рада поставе тако да запослени рад обавља у најповољнијим условима;

3. да електричне и друге инсталације буду пројектоване, изведене и одржаване у складу са техничким прописима и стандардима, као и прописима о безбедности и здрављу на раду;

4. да у радним и помоћним просторијама, односно на местима рада микроклима и осветљење буду у складу са техничким прописима и стандардима, као и прописима о безбедности и здрављу на раду;

5. да машине, алати, опрема и друга техничка средства буду пројектовани, постављени, употребљавани и одржавани у складу с техничким прописима и стандардима, као и прописима о безбедности и здрављу на раду;

6. да се средства и опрема за личну заштиту на раду (у даљем тексту: средства личне заштите) употребљавају само када не постоји могућност примене других одговарајућих мера безбедности и здравља на раду.

II ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 6.

Савет организује послове безбедности и здравља на раду попуњавањем радног места за безбедност и здравље на раду које је систематизовано Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Административној канцеларији и ангажовањем правног лица или предузетника са лиценцом за обављање послова безбедности и здравља на раду.

Послове безбедности и здравља на раду у Савету обавља лице које има положен стручни испит у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: лице за безбедност и здравље на раду).

Начин организовања послова безбедности и здравља на раду прилагођен је врсти делатности коју Савет обавља, организацији, природи и обиму процеса рада, броју запослених и процени ризика.

1. Лице за безбедност и здравље на раду

Члан 7.

Лице за безбедност и здравље на раду обавља послове безбедности и здравља на раду и то нарочито:

1. учествује у припреми акта о процени ризика на радном месту и у радној окolini (у даљем тексту: акт о процени ризика);
2. врши контролу и даје савете председнику Савета и секретару Савета у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад и средстава личне заштите;
3. учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
4. организује превентивна и периодична испитивања услова радне околине и опреме за рад;
5. предлаже мере за побољшање услова рада, нарочито на радном месту са повећаним ризиком;
6. свакодневно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду;
7. прати стање у вези са повредама на раду и професионалним оболењима, као и болестима у вези са радом, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлогима мера за њихово отклањање;
8. попуњава извештаје о повредама на раду, професионалним оболењима и оболењима у вези са радом која се догоде на радном месту и те извештаје доставља надлежним органима и запосленом;
9. предлаже програм обуке запослених, припрема и спроводи оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
10. припрема упутства за безбедан рад и контролише њихову примену;
11. забрањује рад на радном месту или употребу средстава за рад, у случају када утврди непосредну опасност по живот или здравље запосленог и у писменој форми о томе обавештава преседника Савета, секретара Савета и непосредног руководиоца;
12. сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области безбедности и здравља на раду у Савету;
13. води евиденције у области безбедности и здрављу на раду;
14. извршава и друге послове у складу са законом.

Члан 8.

Ако председник Савета или секретар Савета и поред забране рада у смислу члана 7. тачка 11. овог правилника запосленом наложе да настави рад, лице за безбедност и здравље на раду дужно је да о томе одмах извести надлежну инспекцију рада.

Члан 9.

Лице за безбедност и здравље на раду је за свој рад непосредно одговорно председнику Савета.

Лице за безбедност и здравље на раду сарађује са руководиоцима унутрашњих организационих јединица у Савету када се спроводе одређене прописане мере.

Лице за безбедност и здравље на раду не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са законом.

2. Организовање запослених

Члан 10.

У Савету ће се образовати Одбор за безбедност и здравље на раду када се у акту о процени ризика утврде радна места са повећаним ризиком за безбедност и здравље на раду запослених.

III ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ У ОБЛАСТИ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

1. Обавезе и одговорност председника Савета

Члан 11.

Председник Савета је дужан да:

1. Лицу за безбедност и здравље на раду омогући независно и самостално обављање послова и приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду;
2. у сарадњи са службама медицине рада обезбеди прописане лекарске прегледе за запослене који су распоређени на радна места за која су ти прегледи обавезни;
3. обезбеди запосленима средства личне заштите утврђена актом о процени ризика;
4. ангажује правно лице са лиценцом ради спровођења превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад, као и превентивних и периодичних испитивања радне околине;
5. колективно осигура запослене за случај смрти, последица незгоде, професионалних оболења, повреде на раду и губитка радне способности;
6. на предлог лица за безбедност и здравље на раду заустави сваки рад у Савету који представља непосредну опасност по живот и здравље запослених;
7. обезбеди да се одговарајући број запослених оспособи за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију у случају опасности и
8. обезбеди потребна финансијска средства за спровођење мера безбедности и здравља на раду.

Председник Савета је дужан да пре расписивања јавне набавке за закључење уговора о осигурању из става 1. тачка 5. овог члана, преговара и прибави сагласност репрезентативног синдиката у Савету у складу са Посебним колективним уговором за државне органе (у даљем тексту: уговор).

Председник Савета неке од наведених обавеза може пренети на секретара Савета.

а) Акт о процени ризика

Члан 12.

Председник Савета доноси одлуку о изради и усвајању акта о процени ризика у писменој форми за сва радна места у радној околини и утврђује начине и мере за отклањање ризика.

Акт о процени ризика припрема лице за безбедност и здравље на раду у сарадњи са правним лицем са лиценцом које је ангажовано за спровођење превентивних и периодичних прегледа и испитивања опреме за рад и услова радне околине и у сарадњи са службом медицине рада.

Акт о процени ризика садржи опис процеса рада са проценом ризика од повреда и/или оштећења здравља на радном месту у радној околини и мере за отклањање или смањивање ризика конкретно за свако радно место према систематизацији радних места у Савету а у циљу побољшања безбедности и здравља на раду.

Измена акта о процени ризика врши се у случају појаве сваке нове опасности и промене нивоа ризика у процесу рада.

б) Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад

Члан 13.

Председник Савета је дужан да обезбеди да се изврши оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад приликом:

1. заснивања радног односа;
2. премештаја на друге послове;
3. увођења нове технологије и нових средстава за рад и
4. промене процеса рада који може проузроковати промену мера за безбедан и здрав рад.

Члан 14.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад обавља се теоријски и практично и мора да буде прилагођено специфичностима радног места запосленог.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад обезбеђује се у току радног времена, о трошку Савета.

Ако је одређено да запослени истовремено обављају послове на два и више радних места, запослени се оспособљава за безбедан и здрав рад на сваком од тих радних места.

Запослени се упознаје са свим врстама ризика на радном месту и о конкретним мерама за безбедност и здравље на раду у складу са актом о процени ризика.

Провера теоријске и практичне оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад обавља се на радном месту запосленог.

Периодичне провере оспособљености за безбедан и здрав рад запослених врше се када се у акту о процени ризика утврде радна места са повећаним ризиком за безбедност и здравље на раду запослених.

Оспособљавање за безбедан и здрав рад обавља се и за лица која у Савету обављају рад по основу уговора, споразума или по било ком другом основу, а запослена су код другог послодавца.

2. Обавезе руководиоца унутрашњих организационих јединица у Савету

Члан 15.

Руководиоци унутрашњих организационих јединица дужни су да обезбеде примену мера безбедности и здравља на раду као и да:

1. запосленима не дозволе рад са неисправним средствима рада и средствима личне заштите;
2. запосленом који не употребљава средства личне заштите забране рад и предложе предузимање мера за утврђивање одговорности;
3. својим присуством обезбеде извршење опасних и сложених задатака;

4. контролишу да запослени пре почетка и току рада нису под утицајем алкохола и других средстава зависности;
5. контролишу да ли се запослени при обављању послова и радних задатака придржавају прописаних мера за безбедност и здравље на раду и да ли опрему за рад користе према упутству произвођача и упутствима за безбедан рад;
6. забране рад запосленом који се не придржава прописаних мера заштите и упутства или који одбије да поступи по упутствима за безбедан рад;
7. одмах по сазнању сваку повреду на раду пријаве лицу за безбедност и здравље на раду и запосленом на радном месту за кадровске послове;
8. известе лице за безбедност и здравље на раду о свакој неисправности опреме за рад и средстава личне заштите;
9. обезбеде да приступ зонама где постоји опасност могу имати само запослени којима су дата упутства за безбедан рад;
10. обезбеде видно означавање неисправне опреме, уређаја и алате и да предузме мере да се неисправност отклони и
11. у случају повреде на раду обезбеде пружање прве помоћи повређеном и обезбеде место догађаја док се неизврши утврђивање узрока повређивања.

IV ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТ ЗАПОСЛЕНИХ

1. Права запослених

Члан 16.

Запослени има право:

1. да рад обавља у условима који осигуравају безбедан и здрав рад;
2. да му радни процес буде прилагођен телесним и психичким могућностима;
3. да контролише своје здравље према ризицима радног места;
4. да даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду;
5. на средства личне заштите и
6. на накнаду штете због повреде на раду или професионалног оболења насталог на раду у Савету, као и на право на накнаду штете проузроковану повредама других права на раду или у вези са радом, у складу са уговором.

Постојање и висина штете из става 1. тачка 6. овог члана, околности под којима је штета настала, ко је штету проузроковао и како се надокнађује утврђује се у складу са законом.

Запослени има друга права прописана законом и овим правилником.

Члан 17.

Запослени има право да одбије да ради:

1. ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере за безбедност и здравље на радном месту на које је распоређен, све док се те мере не обезбеде;
2. ако му није обезбеђен прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава прописане здравствене услове за рад на радном месту са повећаним ризиком;
3. ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање на пословима или на радном месту на које је распоређен;

4. дуже од пуног радног времена, односно ноћу, ако би, према оцени службе медицине рада, такав рад могао да погорша његово здравствено стање;

5. на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

У случајевима из става 1. овог члана, запослени је обавезан да се одмах писменим захтевом обрати председнику Савета и лицу за безбедност и здравље на раду, ради предузимања мера које, по мишљењу запосленог, нису спроведене.

Ако председник Савета не поступи по захтеву запосленог у року од осам дана од дана пријема захтева, запослени има право да инспекцији рада поднесе захтев за заштиту права.

Ако председник Савета утврди да одбијање рада запосленог није оправдано, обавезан је да о томе одмах обавести инспекцију рада.

Запослени, у случају утврђеном у ставу 1. тачка 1. овог члана, има право да предузме одговарајуће мере у складу са својим знањем и техничким средствима која му стоје на располагању и да на безбедан начин напусти радно место, радни процес, односно радну околину.

У случају из става 1. тачка 1. овог члана запослени остварује право на накнаду плате, односно сва права из радног односа као да је радио.

У случају из става 5. овог члана запослени није одговоран за штету коју проузрокоје Савету.

2. Обавезе запослених

Члан 18.

Запослени је у обавези да примењује прописане мере за безбедан и здрав рад како не би угрозио своју безбедност и здравље, безбедност и здравље других запослених и других лица, а нарочито да:

1. се оспособљава за безбедан и здрав рад и да стално употребљава и усавршава своје знање из области безбедности и здравља на раду;

2. наменски користи средства за рад и поступа по упутству произвођача и упутству за безбедан и здрав рад;

3. наменски користи прописана средства за личну заштиту, да њима пажљиво рукује;

4. пре почетка рада прегледа своје радно место и провери исправност средстава за рад којима рукује и средстава за личну заштиту и одржава их у исправном стању;

5. ради на начин како је то технологијом процеса рада утврђено;

6. одмах обавести непосредног руководиоца о квировима и недостатцима и другим појавама које би могле да угрозе његову безбедност и здравље на раду или безбедност и здравље других запослених;

7. одмах пријави сваку повреду на раду;

8. за време рада није под дејством алкохола и других средстава зависности;

9. се придржава забране пушења у радним просторијама, осим у просторији која је за ту намену одређена у складу са законом;

10. у спровођењу прописаних мера за безбедност и здравље на раду сарађује са лицем за безбедност и здравље на раду;

11. пре напуштања радног места, радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене и

12. обави лекарски преглед на који је упућен када ради на радном месту са повећаним ризиком.

3. Одговорност запослених

Члан 19.

Тежу повреду радних дужности из безбедности и здравља на раду запослени чини ако:

1. након упозорења не користи средства личне заштите;
2. се не подвргава периодичним лекарским прегледима;
3. не учествује у организованом оспособљавању за безбедан рад и не приступи провери стеченог знања;
4. не пријави одговорном лицу појаве које могу проузроковати несрећу на послу;
5. оштећује или демонтира заштитне уређаје и направе на уређајима за рад на радном месту;
6. неоправдано одбије извршење одлуке, налога или упутства из безбедности и здравља на раду, које доносе надлежни орган или одговорно лице;
7. на посао дође под дејством наркотика, алкохола или других средстава зависности, односно у таквом психичком стању да не може безбедно да ради или одбије наредбу руководиоца да се због наведених разлога удаљи са радног места;
8. одбије наредбу да се подвргне тесту на алкохолисаност и друга средства зависности;
9. самовољно обавља послове који не спадају у опис радног места на које је распоређен чиме угрожава безбедност на раду и
10. на било који начин не извршава обавезе утврђене овим правилником, услед чега могу наступити теже последице по здравље или живот запослених, односно ако због тога Савет претрпи материјалну штету.

Председник Савета, односно секретар Савета или непосредни руководилац запосленог или лице за безбедност и здравље на раду, ако посумња да је запослени извршио тежу повреду радне дужности из става 1. тачке 7. овог члана, удаљиће га са поса и упутити у најближу здраствену организацију ради контроле нивоа алкохола или других средстава зависности у организму.

За тежу повреду радних дужности из безбедности и здравља на раду, може се запосленом изрећи и казна престанка радног односа.

В БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ ЖЕНА, ОМЛАДИНЕ И ЗАПОСЛЕНИХ СА СМАЊЕНОМ РАДНОМ СПОСОБНОШЋУ

Члан 20.

Запослене жене за време трудноће и запослене које доје дете, запослени млађи од 18 година и између навршене 18. и 21. године живота, и запослени са смањеном радном способношћу, уживају посебну заштиту безбедности и здравља на раду у складу са прописима о радним односима.

Запослени са смањеном радном способношћу распоређује се на послове на којима може радити без професионалне рехабилитације и без опасности за смањење преостале радне способности.

Распоређивање особа са инвалидитетом врши се на начин утврђен прописима о радним односима.

Члан 21.

Председник Савета је дужан да обезбеди да запослена жена за време трудноће, запослени млађи од 18 година живота и запослени са смањеном радном способношћу, и

поред оспособљавања за безбедан и здрав рад, буду у писменој форми обавештени о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

VI СПРЕЧАВАЊЕ ЗЛОСТАВЉАЊА НА РАДУ

Члан 22.

Забрањен је било који вид злостављања на раду и у вези са радом, као и злоупотреба права на заштиту од злостављања.

Члан 23.

Председник Савета је дужан да, у циљу стварања услова неопходних за здраву и безбедну радну околину, организује рад на начин којим се спречава појава злостављања на раду и у вези са радом и запосленима обезбеђују услови рада у којима неће бити изложени злостављању на раду и у вези са радом.

VII РАДНА МЕСТА СА ПОВЕЋАНИМ РИЗИКОМ

Члан 24.

Радна места са повећаним ризиком утврђују се актом о процени ризика, у складу са чланом 12. овог правилника, и на тим местима, поред потпуно или делимично примењених мера у складу са законом, постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запосленог.

Члан 25.

Послове на радном месту са повећаним ризиком може да обавља само запослени:

1. за кога је на претходном, односно периодичном лекарском прегледу, утврђено да испуњава посебне здравствене услове и
2. који је претходно оспособљен, односно за кога је на периодичним проверама оспособљености утврђено да је оспособљен за безбедан и здрав рад.

Ако се у поступку периодичног лекарског прегледа утврди да запослени не испуњава посебне здравствене услове за обављање послова на радном месту са повећаним ризиком, председник Савета је дужан да запосленог премести на друго радно место које одговара његовим здравственим способностима.

Неиспуњавање посебних здравствених услова за рад на радном месту са повећаним ризиком не може бити разлог за престанак радног односа.

Запослени који ради на радном месту са повећаним ризиком има право на мере безбедности и здравља на раду утврђене актом о процени ризика, као и скраћено радно време и годишњи одмор, у складу са уговором.

VIII ПОСТУПАК ПРЕВЕНТИВНИХ И ПЕРИОДИЧНИХ ИСПИТИВАЊА СРЕДСТАВА И ОПРЕМЕ ЗА РАД

Члан 26.

Председник Савета је дужан да обезбеди да се средства за рад као и опрема за рад редовно и правилно одржавају у исправном стању, у складу са техничким прописима,

одговарајућим стандардима и упутствима произвођача, на начин који обезбеђује сигурност запослених.

Редовни и ванредни прегледи и испитивања опреме и средстава за рад врши правно лице са лиценцом за преглед и испитивање опреме за рад.

Члан 27.

Опрема за рад може се користити и употребљавати само за одређену сврху којој је намењена и са њом се мора пажљиво руковати.

Забрањено је ненаменско коришћење и самовољно одстрањивање заштитних уређаја и направа, као и њихово намерно оштећење.

Запослени су дужни да недостатке и квартове одмах пријаве непосредном руководиоцу и лицу за безбедност и здравље на раду.

Члан 28.

Председник Савета је дужан да обезбеди превентивне мере у остваривању безбедности и здравља на раду и то:

1. прилагођавањем радних и помоћних просторија врсти посла који запослени обавља;
2. одржавањем у исправном стању прозора, осветљавајућих отвора и других елемената за осветљење и
3. одржавањем хигијене радних и помоћних просторија.

Члан 29.

Електричне инсталације ниског напона се прегледају, испитују, одржавају и користе у складу са законом, техничким прописима, правилницима и упутствима произвођача.

Електрични водови и друга опасна места морају бити видно обележени прописаним ознакама које указују на опасност по живот према прописима којима се уређује обезбеђивање ознака за безбедност и здравље на раду.

Редовне и ванредне прегледе обавља правно лице са лиценцом за преглед и испитивање електричних инсталација.

Члан 30.

Путнички лифт се редовно сервисира и периодично прегледа и испитује од стране овлашћеног правног лица.

Члан 31.

Превентивни и периодични преглед и испитивање радне околине обухвата испитивања микро климе и квалитета осветљења.

Испитивање микро климе (температуре, брзине струјања и влажности ваздуха) врши се у радној околини у којој се обавља процес рада, односно у којој се запослени крећу или задржавају дуже од два сата у току рада.

Испитивање микроклиме у летњем периоду врши се кад је спољна температура изнад 25 степени целзијуса, а у зимском периоду када је спољна температура испод пет степени целзијуса у условима када раде сви технолошки процеси, оруђа за рад, уређаји, инсталације, као и уређаји за загревање, климатизацију и вентилијацију.

Микро клима-температура и влажност ваздуха, као и брзина струјања, морају бити усаглашени са прописаним вредностима за радне просторије и периодично испитивани у законом прописаним роковима.

Радне просторије могу да се загревају на такав начин, да опасност од пожара или експлозије буде потпуно искључена.

У радним просторијама мора да се обезбеди природна или вештачка вентилација према важећим прописима.

Радне и помоћне просторије морају бити довољно осветљене природном или вештачком светлошћу, а параметри нивоа осветљености морају бити према одређеним стандардима испитани у законом прописаним роковима.

Испитивање квалитета осветљења на радном месту и у радној околини врши се у складу са прописима о безбедности и здрављу на раду, техничким прописима и стандардима.

IX ОПАСНЕ МАТЕРИЈЕ

Члан 32.

Актом о процени ризика утврђује се евентуално присуство хемијских материја, као и мере за спречавање, отклањање или смањење ризика од истих.

Опасне материје нису присутне на радним местима и у радној околини Савета.

X ЗАШТИТА ОД ПОЖАРА

Члан 33.

Приликом рада запосленима се забрањује пушење, употреба отвореног пламена, као и ужарених предмета.

Запослени су дужни да поштују мере које су утврђене прописима о заштити од пожара и прописима о заштити становништва изложености дуванском диму.

Испитивање противпожарних инсталација и апарата, израда документације за заштиту од пожара, као и обука запослених, организује се у складу са прописима о заштити од пожара.

Периодичне прегледе, испитивања и сервисирање инсталација и опреме за гашење пожара врши овлашћено правно лице у складу са техничким прописима и упутствима произвођача.

XI СРЕДСТВА ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ

Члан 34.

Средства личне заштите одређују се Актом о процени ризика и дају се на употребу запосленом према условима рада и врсти опасности и штетности.

Средство личне заштите које се даје запосленом на употребу мора да има прописану документацију на српском језику, упутство за употребу и одржавање, односно паковање, транспорт, коришћење и складиштење, у којој је произвођач, односно испоручилац навео све безбедносно-техничке податке, важне за оцењивање и отклањање ризика на раду.

Члан 35.

Средства личне заштите су средства послодавца и могу се користити само у време рада.

Средства личне заштите користе се искључиво исправна, у складу са прописаном документацијом и упутством за употребу и одржавање, а ако су из било којег разлога неупотребљива морају се повући из употребе и расходовати.

Процену дотрајалости и оштећености средстава и опреме личне заштите процењује непосредни руководилац, запослени и лице за безбедност и здравље на раду, а рок трајања утврђује се Актом о процени ризика.

Средства личне заштите на раду се дају на употребу запосленима уз потпис.

Уколико дође до оштећења средстава личне заштите, пре истека рока за замену, запосленом ће се дати ново средство личне заштите.

О оштећењу или дотрајалости средстава за личну заштиту запослени је дужан да обавести непосредног руководиоца и лице за безбедност и здравље на раду.

Члан 36.

Председник Савета даје налог за набавку средстава личне заштите на предлог лица за безбедност и здравље на раду.

За квалитет и врсту средства личне заштите при набавци, консултује се лице за безбедност и здравље на раду, које врши контролу новонабављених средстава личне заштите.

Запослени је дужан да раздужи средства за личну заштиту приликом престанка радног односа или распоређивања на друге послове на којима иста нису потребна.

XII ПОВРЕДЕ НА РАДУ ИЛИ ОБОЉЕЊА И ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ

Члан 37.

Запослени је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа, обавести непосредног руководиоца и лице за безбедност и здравље на раду да је дошло до повреде на раду.

Ако због теже повреде, односно наглог оболења запослени није у могућности да сам пријави повреду, обавезан је да то учини запослени који се затекне у његовој радној околини.

Лице за безбедност и здравље на раду је дужно да, по пријави, изађе на место сваке лаке, теже, смртне или колективне повреде, ради утврђивања узрока повреде и уклањања последица.

Утврђивање узрока повреде из става 3. овог члана обухвата:

- увиђај на лицу места,
- испитивање повређеног, очевидаца догађаја и непосредног руководиоца,
- преглед употребљених и коришћених средстава за рад, личних заштитних средстава и др.

Члан 38.

Извештај о повреди на раду, професионалном оболењу и оболењу у вези са радом које се догоде на радном месту (у даљем тексту: извештај) попуњава се у пет примерака.

Извештај попуњава лице одговорно за безбедност и здравље на раду одмах, а најкасније у року од 24 часа од часа сазнања да је дошло до повреде на раду, професионалног оболења или оболења у вези са радом, тако што се у одговарајући образац непосредно уписују сви прописани подаци.

Након што се упишу сви подаци, свих пет примерака извештаја, без одлагања, а најкасније у року од 24 часа уписа података, достављају се здравственој установи лекара у којој је извршен први преглед повређеног, утврђено професионално оболење или оболење у вези са радом, ради уношења у садржину извештаја налаза и мишљења лекара, односно здравствене установе.

Лекар који је прегледао повређеног, односно здравствена установа која је утврдила професионално оболење или оболење у вези са радом уписује у извештај налаз и

мишљење у року од два дана његовог пријема и попуњени извештај доставља Савету без одлагања, а најкасније наредног дана.

Извештај у који су уписани сви подаци, изјаве повређеног, очевидаца и непосредног руководиоца, налаз и мишљење достављају се филијали Републичког завода за здравствено осигурање код које повређени, оболели од професионалног оболења или оболели остварују права утврђена прописима о здравственом осигурању у року од два дана од дана пријема попуњеног извештаја.

Филијала Републичког завода за здравствено осигурање оверава свих пет примерака извештаја, од којих два примерка задржава за своје потребе, а остале примерке враћа Савету.

Савет један примерак овереног извештаја задржава за своје потребе, а по један примерак доставља запосленом, министарству надлежном за рад, и организацији надлежној за пензијско и инвалидско осигурање.

Члан 39.

Лице за безбедност и здравље на раду дужно је да организује да се изврши оспособљавање одређеног броја запослених за пружање прве помоћи.

Прву помоћ запосленима у случају повреде, тровања или наглог оболења, пружа лице које се затекне у непосредној околини и лице које је оспособљено за пружање прве помоћи.

Свако запослено лице мора бити упознато на ком месту може потражити и ком лицу се може обратити за пружање прве помоћи у случају повреде или изненадног оболења.

Позивање хитне помоћи не сме се никако одлагати, као ни непосредно и брзо пружање прве помоћи.

Члан 40.

У Савету се на видном и приступачном месту поставља један комплет ормарића Тип-2 са прописаним комплетом санитетског материјала за пружање прве помоћи запосленима и ознаком црвеног крста на спољној страни.

Ормарић се мора држати у уредном стању, а забрањено је у њему стављати предмете који се не сматрају санитетским материјалом.

На ормарићу мора бити означено:

- адреса и број телефона најближе здравствене установе;
- имена лица оспособљених и одређених за пружање прве помоћи;
- упутство (на српском језику) за руковање пружања прве помоћи.

Ормарић мора бити закључан, а кључ код лица оспособљеног за пружање прве помоћи.

Члан 41.

У случају повреде или изненадне болести запосленог, обезбедиће се пружање прве помоћи, извршити евакуација запосленог, организовати благовремени контакти са одговарајућим службама, пре свега хитне помоћи и спасавања.

У случају елементарне непогоде, експлозије, пожара или друге колективне незгоде, председник Савета и лице за безбедност и здравље на раду, дужни су да предузму мере за евакуацију и спасавање запослених.

XIII ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ИНСПЕКЦИЈИ РАДА

Члан 42.

Лице за безбедност издаваје на раду, је дужно да одмах, а најкасније у року од 24 часа од настанка, усмено и у писменој форми пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове, сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад дуже од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених.

Лице за безбедност и здравље на раду, дужно је да, најкасније у року од три радна дана од дана сазнања, пријави надлежној инспекцији рада професионално оболење, односно оболење у вези са радом запосленог.

Члан 43.

Надлежном инспектору рада мора се обезбедити улазак у објекте у којима се врши надзор у свако доба када има запослених на раду.

Савет је дужан да омогући инспектору рада при вршењу надзора, преглед просторија, као и да одреди запосленог који ће инспектору рада давати обавештења и подносити на увид потребне податке и исправе.

Члан 44.

На захтев инспекције рада обавезно се достављају тражени подаци у вези са безбедношћу и здрављем на раду.

Инспектор рада обавештава се и о подацима који су утврђени као пословна тајна ако се подаци односе на безбедност и здравље на раду.

Члан 45.

Недостаци или неправилности које су утврђене решењем инспектора рада морају се отклонити у остављеном року.

Председник Савета писменим путем обавештава надлежну инспекцију рада о отклањању утврђених недостатака или неправилности, у року од осам дана од истека рока за њихово отклањање.

XIV САРАДЊА СА СТРУЧНИМ УСТАНОВАМА У ЦИЉУ УНАПРЕЂЕЊА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 46.

У циљу унапређења безбедности и здравља на раду запослених и обављања послова на извршењу стручних испитивања и прегледа у сврху прибављања техничке документације и стручних налаза за средства за рад и услове радне околине, Савет ће ангажовати овлашћену стручну установу са лиценцом за обављање послова прегледа и испитивања средстава за рад и услова радне околине, а на предлог лица за безбедност и здравље на раду.

XV ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 47.

Лице за безбедност и здравље на раду, води и чува евиденције из безбедности и здравља на раду о:

1. радним местима са повећаним ризиком;
2. запосленима распоређеним на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима за те запослене;
3. повредама на раду, професионалним оболењима и болестима у вези са радом;
4. запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
5. опасним материјама које се користе у току рада;
6. извршеним испитивањима радне околине;
7. извршеним испитивањима и прегледима опреме за рад и средстава и опреме за личну заштиту на раду и
8. пријавама о повреди на раду.

Евиденције из става 1. овог члана воде се на прописаним обрасцима.

XVI ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 48.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Савета.

Број: 110-00-2/2015-01
У Београду, 31. марта 2015. године

**ПРЕДСЕДНИК
ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА**

Драгомир Милојевић